

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vršovická 65, 100 10 Praha 10

Č. j.: MZP/2018/430/216
Spis. zn.: P/3581

Vypraveno dne: 30. 4. 2018

Frank Bold advokáti s.r.o.

Údolní 33
602 00 Brno

Věc: Podnět společnosti Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s., se sídlem Purkyňova 2933/2, 695 01 Hodonín, IČO: 494 545 44, zastoupené společností Frank Bold advokáti, s.r.o. (dále také „podatel“ nebo „VaK Hodonín“), podle ustanovení § 149 odst. 6 správního řádu k přezkoumání závazného stanoviska Ministerstva životního prostředí, odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence (dále jen „ministerstvo“), ze dne 26. 10. 2015, č.j. 24489/ENV/15, k záměru „Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu 2“ (dále jen „předmětné stanovisko“) podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“)

Ministerstvo životního prostředí obdrželo podnět k přezkoumání předmětného stanoviska podle ustanovení § 149 odst. 6 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Z tohoto ustanovení zákona vyplývá: „Nezákonné závazné stanovisko lze zrušit nebo změnit v přezkumném řízení, k němuž je příslušný nadřízený správní orgán správního orgánu, který vydal závazné stanovisko. Jestliže správní orgán při své úřední činnosti zjistí, že jiný správní orgán učinil nezákonné závazné stanovisko, dá podnět správnímu orgánu příslušnému k přezkumnému řízení a vyčká jeho rozhodnutí.“

Ze spisu v dané věci vyplývá, že předmětným stanoviskem ministerstva bylo vydáno závazné stanovisko k ověření souladu stanoviska ministerstva ze dne 9. 3. 2015, č.j. 12289/ENV/15, k posouzení vlivů provedení záměru „Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu 2“ (dále také „předmětný záměr“) na životní prostředí, vydaného podle ustanovení § 10 zákona č. 100/2001 Sb., s požadavky právních, které zpracovávají směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých

záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“) podle čl. II bodu 1 přechodných ustanovení zákona č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb.

Váš podnět byl předložen k projednání rozkladové komisi ministra životního prostředí v souladu s ustanovením § 95 odst. 6 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 3 správního řádu.

S přihlédnutím k doporučení rozkladové komise jsem dospěl k závěru, že váš podnět přísluší jako nedůvodný odložit, neboť předmětné stanovisko ministerstva bylo vydáno v souladu s právními předpisy, a není tak žádný důvod pro jeho změnu nebo zrušení v přezkumném řízení podle ustanovení § 149 odst. 6 správního řádu.

K námitkám vašeho podnětu konstatuji:

Podatel navrhuje, aby bylo předmětné stanovisko zrušeno a aby bylo postupem podle § 156 správního řádu zrušeno rovněž stanovisko ministerstva k posouzení vlivů provedení záměru „*Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu 2*“ na životní prostředí ze dne 9. 3. 2015, č. j. 12289/ENV/15 (dále jen „stanovisko EIA“).

Součástí podnětu podatele je dokument s názvem „*Seznam argumentů pro VaK Hodonín, a.s. v souvislosti s plánovaným otevřením těžby štěrkopísku Uherský Ostroh*“ zpracovaný RNDr. Josefem V. Datlem, Ph.D., a Ing. Janem Uhlíkem, Ph.D., v červenci 2017 (dále jen „Argumentační manuál“). Podatel uvádí, že důvodem pro zrušení předmětného stanoviska a rovněž stanoviska EIA je jejich rozpor s právními předpisy, přičemž v podnětu jsou důvody shrnuty v kapitole III. na stranách 3 – 10 podnětu.

V podnětu podatel odkazuje na Argumentační manuál, ve kterém jsou důvody k jednotlivým připomínkám více rozvedeny. Argumentační manuál pak přímo v textu odkazuje na dva další dokumenty, které byly k dané problematice zpracovány, a to:

- Znalecký posudek (GEOTest, a.s., RNDr. P. Burda, listopad 2016; dále jen „Posudek (Burda 2016)“), zpracován na objednávku Krajského úřadu Jihomoravského kraje.
- Dokumentace 1. a 2. etapy prací modelového hodnocení jímacího území – vodní zdroj Bzenec-komplex (PROGEO, s.r.o., Ing. J. Uhlík, Ph.D., prosinec 2015 a prosinec 2016; dále jen „Hodnocení (Uhlík 2015/2016)“), zpracována na objednávku VaK Hodonín.

Dále obdrželo ministerstvo v uvedené věci vyjádření oznamovatele předmětného záměru (František Jampílek), resp. jeho právních zástupců; jedná se o následující dokumenty:

- Vyjádření advokátní kanceláře STRÁNSKÝ & PARTNEŘI ze dne 23. 7. 2017 (dále jen „Vyjádření (STRÁNSKÝ & PARTNEŘI 2017)“).
- Stanovisko k matematickému modelu (RNDr. Pavel Josefus, 5. 9. 2017; dále jen „Stanovisko (Josefus 2017)“).
- Znalecký posudek (prof. Ing. RNDr. Ivan Landa, DrSc., 10. 9. 2017; dále jen „Posudek (Landa 2017)“).

I. Námitky podatele proti stanovisku EIA podle ustanovení § 156 odst. 2 správního řádu.

Dle ustanovení § 156 odst. 2 správního řádu vyjádření, osvědčení nebo sdělení správního orgánu, které je v rozporu s právními předpisy a které nelze opravit podle

odst. 1 správního řádu, zruší usnesením správní orgán, který je vydal nebo učinil, a to s účinky ode dne, kdy bylo zrušované vyjádření nebo osvědčení vydáno anebo sdělení učiněno, nestanoví-li zákon jiný postup; takové usnesení lze vydat po dobu, po kterou trvají účinky vyjádření, osvědčení nebo sdělení, na tento postup se přiměřeně použijí ustanovení hlavy IX části druhé správního řádu o přezkumném řízení. K postupu podle § 156 odst. 2 správního řádu je příslušné ministerstvo jako správní orgán, který stanovisko EIA vydal.

Dle ustanovení § 94 odst. 1 správního řádu se přezkoumávají pravomocná rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy. Ministerstvo se tedy zabývalo tím, zda lze na základě v podnětech uvedených námitek podatele důvodně pochybovat o tom, že je stanovisko EIA v souladu s právními předpisy. Ministerstvo provedlo posouzení výhrad uvedených v podnětu se závěrem, že v napadeném stanovisku EIA nebyl identifikován žádný rozpor s právními předpisy, který by mohl mít vliv na výrokovou část stanoviska EIA a který by tak byl způsobilý negativně ovlivnit další průběh navazujících řízení.

Ministerstvo proto neshledalo důvod k zahájení přezkumného řízení o přezkoumání stanoviska EIA dle ustanovení § 156 odst. 2 správního řádu a tuto skutečnost sdělilo podateli dopisem ze dne 27. 10. 2017 pod č.j. MZP/2017/710/2128.

II. Námitky podatele proti předmětnému stanovisku podle ustanovení § 149 odst. 6 správního řádu.

Dle ustanovení § 149 odst. 6 správního řádu nezákonné závazné stanovisko lze zrušit nebo změnit v přezkumném řízení, k němuž je příslušný nadřízený správní orgán správního orgánu, který vydal závazné stanovisko. Předmětné stanovisko vydalo ministerstvo, k postupu podle ustanovení § 149 odst. 6 správního řádu je příslušný nadřízený správní orgán, tedy ministr životního prostředí.

V kapitole III. na stranách 3 – 10 podnětu uvádí podatel důvody, které ho vedou k závěru, že předmětné stanovisko je v rozporu s právními předpisy. V rámci podnětu ke zrušení stanoviska EIA dospělo ministerstvo po posouzení věcných výhrad podatele k závěru, že u stanoviska EIA nelze důvodně pochybovat o jeho souladu s právními předpisy. Věcné důvody podatel uvádí shodně pro stanovisko EIA i pro předmětné stanovisko.

1. Podatel uvádí, že předmětné stanovisko je nepřezkoumatelné, neboť jeho část „odůvodnění“ dle názoru podatele není v souladu s ustanovením § 68 odst. 3 správního řádu.

K těmto námitkám podatele konstatuji, že obsah i forma předmětného stanoviska je v souladu s požadavky, které na tyto správní úkony klade správní řád. Z odůvodnění uvedeného na stranách 10 – 12 předmětného stanoviska jsou zřejmé důvody výroku (soulad stanoviska EIA s požadavky zákona č. 100/2001 Sb. je uveden po jednotlivých bodech z formálního i věcného pohledu), podklady pro jeho vydání (žádost oznamovatele záměru a stanovisko EIA – oba podklady jsou rovněž uvedeny v části odůvodnění předmětného stanoviska), úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů (úvahy, kterými se úřad řídil jsou rovněž uvedeny v odůvodnění předmětného stanoviska – je uveden výklad čl. II bodu 1 přechodných ustanovení zákona č. 39/2015 Sb., co a v jakém rozsahu bylo hodnoceno – soulad obsahu stanoviska EIA s přílohou č. 6 k zákonu

č. 100/2001 Sb. Vypořádání se s námitkami účastníků řízení (dle ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu) je v případě závazného stanoviska bezpředmětné.

Námítky podatele nejsou důvodné.

2. Podatel uvádí, že ministerstvo při vydání předmětného stanoviska mělo kromě ověření souladu stanoviska EIA se zákonem č. 100/2001 Sb. ověřit jeho soulad rovněž s dalšími složkovými zákony – např. zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodách“), či zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

K těmto námitkám podatele uvádím, že odvolatel zastává nesprávný názor na výklad a aplikaci příslušných ustanovení zákona č. 100/2001 Sb. Čl. II bod 1 přechodných ustanovení zákona č. 39/2015 Sb. zmocňuje ministerstvo pouze k: „ověření, že obsah stanoviska je v souladu s požadavky právních předpisů, které zpracovávají směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU“. Požadavky směrnice na obsah stanoviska jsou v národní legislativě zpracovány výlučně v příloze č. 6 k zákonu č. 100/2001 Sb., v žádných jiných vnitrostátních právních předpisech nejsou požadavky směrnice EIA na obsah stanoviska zpracovány.

Námítky podatele nejsou důvodné.

3. Podatel uvádí, že ministerstvo převzalo do předmětného stanoviska všechny podmínky stanoviska EIA, aniž by jednotlivě ověřilo, zda lze podmínky reálně uskutečnit.

K tomu uvádím, že ministerstvo postupovalo v souladu s čl. II bodu 1 přechodných ustanovení zákona č. 39/2015 Sb., větou druhou: „Příslušný úřad v závazném stanovisku podle věty první zároveň stanoví, které z podmínek uvedených ve stanovisku k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí jsou správní úřady příslušné k vedení navazujících řízení povinny zahrnout do svých rozhodnutí.“

Ministerstvo stanovilo ve výrokové části předmětného stanoviska (str. 3 – 9), že všechny podmínky ze stanoviska EIA jsou správní úřady příslušné k vedení navazujících řízení povinny zahrnout do svých rozhodnutí. Stanovení podmínek je odůvodněno v příslušné části předmětného stanoviska (str. 10 – 12), kde je uvedeno, že z formálního i věcného pohledu je stanovisko EIA v souladu s požadavky přílohy č. 6 k zákonu č. 100/2001 Sb. (posouzení je provedeno po jednotlivých bodech (požadavcích) přílohy č. 6 k zákonu č. 100/2001 Sb., včetně kapitoly II.8 Podmínky pro fázi přípravy).

Z uvedeného plyne, že podmínky byly posouzeny z formálního i věcného hlediska, a vzhledem k tomu, že byly všechny shledány jako věcné, funkční a stále aktuální (tzn. v souladu s požadavky na obsah stanoviska dle zákona č. 100/2001 Sb.), byly všechny převzaty ze stanoviska EIA do výrokové části předmětného stanoviska, což shrnuje kapitola „Odůvodnění stanovení uvedených podmínek“ na str. 12 předmětného stanoviska.

Námítky podatele nejsou důvodné.

Dále podatel uvádí konkrétní připomínky (výhrady) k některým podmínkám předmětného stanoviska.

K těmto námitkám přísluší konstatovat:

a) Podmínky č. 7 a 18.

Připomínka podatele se týká podmínek č. 7 a 18 předmětného stanoviska, které oznamovateli ukládají doplnit hydraulický model pro jímání množství vody ve zdroji Bzenec-komplex, doplnit další vrty do návrhu bariéry, pokud to vyplývá z doplnění modelu, odvodit koncentrační limity metodou hodnocení zdravotních rizik a stanovit je jako kritéria pro aktivaci bariéry atd.

Podatel se domnívá, že dlouhodobý provoz bariéry může ohrozit zdroj podzemní vody kvantitativně (uvádí 50 % celkového přítoku) i kvalitativně (přítok do zdroje z jiných směrů může obsahovat znečišťující látky). V této souvislosti se podatel domnívá, že provoz bariéry měl být posouzen v procesu EIA, přičemž se domnívá, že toto dostatečně provedeno nebylo, což je dle názoru podatele vadou předmětného stanoviska.

K těmto námitkám podatele konstatuji, že nelze souhlasit s názorem podatele, že dlouhodobý provoz bariéry může znamenat kvantitativní ovlivnění zdroje. Podatel uvádí, že provozem hydraulické bariéry by mohlo dojít k „odebrání“ 50 % všech přítoků podzemní vody do zdroje, neboť se mylně domnívá, že vyčerpaná voda bude z území trvale odebrána. Návrh bariéry však spočívá v tom, že při zjištění znečištění v kontrolních vrtech bude zahájeno sanační čerpání, přičemž čerpaná voda bude po přečištění vracena zpět do jezera (a vsakována). Při provozu bariéry se tedy žádná voda nebude ztrácet tak, aby tím mohlo dojít ke kvantitativnímu ovlivnění zdroje (tzn. dosah deprese způsobené sanačním čerpáním tak bude minimalizován).

Komentář k reálnosti hodnoty 50 % množství vody přitékající do zdroje přes území těžebny s ohledem na výše uvedené (voda v území zůstává) již ve věci kvantitativního vlivu není nutný, přesto je zajímavé upozornit na to, že spoluautor Argumentačního manuálu Ing. J. Uhlík, Ph.D. v Hodnocení (Uhlík 2015/2016) zpracovaném na základě objednávky podatele uvádí, že vody procházející přes pískovnu budou tvořit 24 – 35 % čerpaného množství ve zdroji a při čerpání maximálního množství (povoleného) ve zdroji se bude jednat o 17 – 26 %. Vzhledem k tomu, že hodnota 50 %, kterou podatel v podnětu uvádí, není podložena žádnými konkrétními výpočty, nelze ji s ohledem na uvedenou analýzu považovat za reálnou. Nicméně platí skutečnost uvedená v první části odstavce, a to, že čerpaná voda se bude vracet zpět do jezera, a není proto důvod se domnívat, že bude v kolektoru chybět.

Ve věci kvalitativního vlivu při provozu bariéry je třeba vzít v úvahu skutečnost, která je popsána v předchozím odstavci (veškerá čerpaná voda v rámci provozu bariéry v území zůstává), nelze se tedy domnívat, že se proudění podzemní vody v území během provozu hydraulické bariéry nějak zásadně změní. Tímto přestává být relevantní tvrzení podatele, že provozem bariéry by mohlo dojít ke zvýšení přítoku vody z jihozápadní (až západní) části území s výskytem zvýšené koncentrace chlorovaných uhlovodíků a dusičnanů (lokalita již byla v minulosti sanována), a tím ke kvalitativnímu ovlivnění zdroje. Voda z této lokality se na dotaci zdroje podílí minimálně a znečištění se na kvalitě vody ve zdroji (Bzenec-sever) nijak neprojevuje; problém se týká spíše zdroje Bzenec I, který je ke zmíněné lokalitě blíže (a mnohem dále od plánované pískovny, než Bzenec-sever).

S námitkou podatele, že provoz bariéry nebyl posouzen v procesu EIA podle zákona č. 100/2001 Sb., se nelze ztotožnit. Bariéra byla navržena již v dokumentaci vlivů předmětného záměru na životní prostředí, podatel v procesu EIA návrh bariéry připomínkoval a jeho připomínky jsou vypořádány v příslušných dokumentech (posudek, stanovisko EIA). S návrhem bariéry se ztotožnil i zpracovatel oponentního hydrogeologického posudku (Tylčer 2015), který ji označil jako nadstandardní opatření, nicméně doporučil původní návrh příslušné podmínky rozšířit o stanovení koncentračních limitů, což bylo zohledněno ve stanovisku EIA a následně v předmětném stanovisku. V této souvislosti přísluší ještě uvést, že v rámci podkladů

pro řízení o stanovení dobývacího prostoru oznamovatel aktualizoval hydrogeologickou studii (dle příslušné podmínky stanoviska EIA, resp. předmětného stanoviska), přičemž bylo ověřeno, že pro konkrétní varianty čerpaného množství v jímacím území je původní návrh hydraulické bariéry zcela dostačující (10 vrtů u jihozápadního a 5 vrtů u jihovýchodního okraje těžebního jezera).

Námítky podatele nejsou důvodné.

b) Podmínka č. 54.

Připomínky podatele k podmínce č. 54 jsou formou odkazu na důvody uvedené k podmínce č. 7 a dále jsou obecného charakteru, kdy podatel uvádí, že model proudění podzemní vody zpracovaný v rámci dokumentace vlivů záměru na životní prostředí není reprezentativní a neodpovídá podmínkám v území. Podatel zde argumentuje Posudkem (Burda 2016) a Hodnocením (Uhlík 2015/2016).

K těmto námitkám uvádím, že v otázce vlivu bariéry na jímací území a posouzení bariéry v procesu EIA přísluší odkázat na vypořádání námitek podatele v bodě a).

Druhá část připomínky podatele se týká pochybnosti podatele o správnosti matematického modelu, který byl posouzen v procesu EIA (jako součást dokumentace EIA), odhadu vodárenských odběrů, funkce Nové Moravy (zvýšené průtoky), vhodnosti srovnání s pískovnou Černý atd.

K druhé části připomínky podatele uvádím, že ačkoliv autoři Posudku (Burda 2016) a Hodnocení (Uhlík 2015/2016) ve svých závěrech původní matematický model (posouzený v procesu EIA) zpochybňují, jejich dílčí části (zejména pak Hodnocení (Uhlík 2015/2016)) správnost původního modelu potvrzují (viz např. Stanovisko (Josefus 2017)). Zřejmé je to např. v podatelem zmíněné otázce o hydraulické funkci Nové Moravy či srovnání s pískovnou Černý. Hodnocení (Uhlík 2015/2016) tak potvrzuje původní matematický model v tom, že tok Nové Moravy je drenážní pouze v podjezí a dále po proudu (podél jímacího území) již v závislosti na čerpaných množstvích v jímacím území a hydrologické situaci dochází k větší či menší infiltraci. S tím souvisí rovněž vhodnost či nevhodnost srovnání s pískovnou Černý, neboť Hodnocení (Uhlík 2015/2016) dokládá, že významná část přítoku do jímacího území pochází z nadjezí zdrže Uherský Ostroh, přičemž tyto říční vody přitékají hydrogeologickým kolektorem právě přes jezero Černý. K otázce odhadu vodárenských odběrů je třeba uvést, že původní matematický model nemohl pracovat s konkrétními údaji, neboť VaK Hodonín je zpracovatelům studie v rámci dokumentace EIA odmítl poskytnout. Zpracovateli Hodnocení (Uhlík 2015/2016) je však VaK Hodonín po potřeby oponentury poskytl, přičemž je možné srovnat, že původně odhadnutá čerpaná množství se s reálnými hodnotami v zásadě shodují, resp. jsou na straně bezpečnosti. Obdobné je to s daty z rozsáhlé monitorovací sítě v majetku VaK Hodonín, na což upozorňuje i Posudek (Landa 2017).

Námítky podatele nejsou důvodné.

c) Podmínka č. 10.

Tato podmínka uvádí, že v aktivní zóně záplavového území není možné skladovat odplavitelný materiál, přičemž připouští, že určitou výjimkou by mohlo být krátkodobé deponování materiálu určeného k odvozu z lokality či k přímému využití pro rekultivace. Dle názoru podatele (str. 5 podnětu) se jedná o rozpor s příslušným ustanovením zákona o vodách. Argumentační manuál pak na str. 12 – 13 tuto problematiku rozvádí v obecné rovině.

K tomu přísluší konstatovat, že skladování odplavitelného materiálu v aktivní záplavové zóně je nepřípustné (ust. § 67 odst. 2 zákona o vodách). Podmínka však pouze připouští, že krátkodobé deponování materiálu by mohlo být možné při splnění podmínek povodňového plánu. Pokud tedy budou v povodňovém plánu stanoveny takové podmínky pro krátkodobé deponování materiálu (např. zajištění proti rozplavení) a plán bude schválen příslušným vodoprávním úřadem, pak lze takovou činnost hodnotit jako možnou a v souladu se zákonem o vodách (tj. nebude skladován odplavitelný materiál). Podmínka reaguje na skutečnost, že těžba bude probíhat postupně od severovýchodu k jihozápadu s tím, že vytěžené části budou průběžně rekultivovány (právě s použitím skrývky tak, aby byl případný přebytek skrývky po ukončení těžby minimální).

Námítky podatele nejsou důvodné.

V souvislosti se skrývkovými hmotami podatel dále uvádí obavu ze zvýšené dopravy v případě, že by nebylo možno ji ani dočasně skladovat v místě těžby a bylo by nutné ji odvážet na dočasný sklad mimo aktivní zónu záplavového území.

K tomu uvádím, že tato skutečnost byla v procesu EIA známa a připomínkována (i podatelem) zejména ve vztahu k vlivům na hlukovou situaci podél dopravních tras. Doprava suroviny bude realizována po účelové komunikaci podél Nové Moravy (zcela mimo obydlenou oblast) s napojením přímo na silnici I. třídy I/54 a dále se bude rozdělovat do jednotlivých směrů s využitím silnic I/54, I/55 a II/427. V hlukové studii byl vypočten příspěvek dopravy na uvedených komunikacích se závěrem, že vlivem realizace předmětného záměru nedojde k hodnotitelné změně v ekvivalentní hladině akustického tlaku pro dopravní hluk, a to ani ve variantě kapacity těžby ve výši 350 tis. t/rok, která nakonec nebyla doporučena (stanovisko EIA, resp. předmětné stanovisko umožňuje pouze variantu těžby ve výši 200 tis. t/rok).

S ohledem na tyto závěry bylo v procesu EIA uzavřeno, že případná doprava skrývky nemůže znamenat v uvedených závěrech žádnou změnu, přičemž stanovisko EIA, resp. předmětné stanovisko obsahuje příslušné podmínky (ověření hlukové zátěže podél dotčených komunikací před realizací záměru a měření během realizace apod.).

Námítky podatele nejsou důvodné.

d) Podmínka č. 44.

Podatel uvádí, že podmínka nebere v potaz riziko povodně, při které může dojít ke kontaminaci vody z jezera neznámými látkami, které mohou následně ohrozit kvalitu podzemních vod.

K tomu uvádím, že podmínka č. 44 se týká provedení sanace a rekultivace území po těžbě. Cílem podmínky je, aby bezprostřední okolí vzniklého jezera po těžbě bylo upraveno takovým způsobem, aby nedocházelo ke splachům organických a dalších látek z okolních zemědělských pozemků do jezera (tzn., aby nedocházelo ke zhoršování kvality vody v jezeře). Takovým způsobem je např. realizace travního pásu kolem jezera, kde dojde k zachytu splachovaných látek. V případě povodňové situace je zásadní zajištění odtokových poměrů, což by nebylo možné v případě realizace opatření proti průniku povodňových vod do jezera.

K vyloučení vlivu jezera po těžbě na kvalitu podzemních vod je stanovena podmínka realizace a spuštění hydraulické bariéry, což je možné v daném území považovat za zcela nadstandardní opatření vzhledem k tomu, že jiné vodní útvary situované blíže vodárenskému zdroji (Nová Morava, pískovna Černý) takové opatření nemají.

Podatel tak spatřuje neakceptovatelné riziko v tom, že povodňová voda neznámé kvality se dostane do těžebního jezera a ohrozí kvalitu jímání vody ve zdroji (vzdáleném 540 m), přičemž ale za rizika nepovažuje ani jezero Černý (vzdálené 250 m), ani tok Nové Moravy (vzdálený 150 m), do kterých se povodňová voda dostane taktéž a ze kterých bude rovněž infiltrovat do jímacího území.

Námítky podatele nejsou důvodné.

e) Podmínka č. 9 a 15.

Podatel má za to, že zvýšená plocha pro technologické a administrativní zázemí těžebny (provedená jako terénní úprava) nepochybně zhorší odtok povrchových vod, což je v rozporu s ustanovením § 67 odst. 2 zákona o vodách.

K těmto námitkám podatele konstatuji, že s tímto názorem se nelze ztotožnit, neboť v rámci dokumentace vlivů na životní prostředí bylo zpracováno zhodnocení proudění povodňových vod (Pöyry Environment a.s., 2008), kde bylo prokázáno, že samotná těžba ani plocha pro zázemí nezpůsobí zhoršení proudění při povodňových stavech. Naopak bylo vyhodnoceno, že vlivem existence těžebního jezera dojde k mírnému zlepšení při povodňových stavech vlivem retenční schopností těžebního prostoru. Podatel uvedené vyhodnocení nijak konkrétně nekomentuje a nenabízí žádné odůvodnění svého tvrzení.

Námítky podatele nejsou důvodné.

4. Podatel cituje (na str. 6 – 7 podnětu a na str. 13 – 14 Argumentačního manuálu) ustanovení zákona o vodách (ust. § 30 odst. 1 a 2) ve vztahu k ochranným pásmům vodních zdrojů a z toho následně vyvozuje, že předmětný záměr je s těmito ustanoveními v rozporu. Předmětné stanovisko je pak dle podatele nedostatečné v tom, že nijak neupřesňuje podmínky umístění předmětného záměru v dotčeném ochranném pásmu vodního zdroje Bzenec-komplex, resp. neuvádí, že předmětný záměr nesmí být v rozporu s příslušným opatřením obecné povahy, kterým bylo předmětné ochranné pásmo stanoveno.

V Argumentačním manuálu (str. 11 – 12) dále podatel rozvádí, že záměr je v rozporu se zákonem o vodách, konkrétně s § 28 odst. 2 písm. e), přičemž uvádí, že zákon připouští výjimku uvedenou v § 28 odst. 3 zákona o vodách, avšak tato výjimka (je vázána na souhlas vlády) udělena nebyla. V této souvislosti podatel zmiňuje nařízení vlády č. 85/1981 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Chebská pánev a Slavkovský les, Severočeská křída, Východočeská křída, Polická pánev, Třeboňská pánev a Kvartér řeky Moravy (dále jen „nařízení vlády č. 85/1981 Sb.“), s tím, že si je vědom toho, že zákaz těžby v chráněných územích přirozené akumulace vod (dále jen „CHOPAV“) se netýká těžby písků a štěrkopísků, budou-li časový postup a technologie těžby přizpůsobeny možností následného vodohospodářského využití prostoru ložiska. V této souvislosti podatel (str. 15 Argumentačního manuálu) konstatuje, že za vodohospodářské využití ložiska nepovažuje využívání vody k závlahám.

K těmto námitkám konstatuji, že problematika souladu či nesouladu předmětného záměru s ochranným pásmem vodního zdroje byla řešena v procesu EIA, byla vyhodnocena rovněž zpracovatelem oponentního hydrogeologického posudku (Tylčer 2015) a závěry z hodnocení jsou uvedeny ve stanovisku EIA (str. 8).

Skutečnost je taková, že předmětný záměr je umístěn v ochranném pásmu vodního zdroje II. stupně, přičemž podmínky ochrany uvedené v rozhodnutí o stanovení ochranného pásma nezakazují těžbu štěrkopísku či odstraňování krycí vrstvy (uvedené činnosti nejsou zahrnuty ve výčtu zakázaných aktivit).

V procesu EIA tedy byla tato skutečnost zohledněna a bylo uzavřeno, že předmětný záměr není v rozporu s uvedeným rozhodnutím, přičemž tato informace je uvedena ve stanovisku EIA.

Předmětné stanovisko pak pouze ověřilo, že stanovisko EIA je v souladu s požadavky zákona č. 100/2001 Sb., který zapracovává směrnici EIA, a stanovilo, které z podmínek stanoviska EIA jsou pro oznamovatele, resp. navazující rozhodnutí závazné. Pokud by před povolením předmětného záměru došlo k takové změně rozhodnutí o stanovení ochranného pásma, že by byl předmětný záměr s jeho podmínkami v rozporu, pak by takovou skutečnost nepochybně zohlednil příslušný dotčený vodoprávní úřad při vydání povolujícího rozhodnutí či závazného stanoviska do povolujícího řízení pro realizaci předmětného záměru.

Dále přísluší konstatovat, že není důvod se domnívat, že je předmětný záměr, resp. stanovisko EIA či předmětné stanovisko v rozporu s poslední větou § 30 odst. 1 zákona o vodách, jak uvádí podatel, neboť ochranné pásmo bylo stanoveno dlouho před posuzováním předmětného záměru, a veřejný zájem spočívající ve stanovení ochranného pásma tak nemůže být předmětným záměrem či vydanými stanovisky nijak dotčen. K připomínce podatele týkající se ustanovení § 30 odst. 2 zákona o vodách přísluší konstatovat, že proběhlý proces EIA včetně prošetření připomínek podatele ukazuje, že realizace předmětného záměru při splnění podmínek předmětného stanoviska nebude znamenat u vodního zdroje ohrožení jeho vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti, nelze se proto ztotožnit s názorem podatele, že by předmětné stanovisko mělo být s uvedeným ustanovením zákona v rozporu.

K otázce, zda je k těžbě v CHOPAV nutné získat souhlas vlády, je třeba konstatovat, že obecně je dle nařízení vlády č. 85/1981 Sb. těžba nerostů povrchovým způsobem nebo provádění jiných zemních prací, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod v oblastech CHOPAV zakázána, resp. je možná jen s předchozím souhlasem vlády. Nicméně, jak sám podatel v Argumentačním manuálu uvádí, podle ustanovení § 2 písm. e) bod 1. nařízení vlády č. 85/1981 Sb. je těžba štěrků, písků a štěrkopísků povrchovým způsobem vyloučena z tohoto zákazu za podmínky, že časový postup a technologie těžby budou přizpůsobeny možností následného vodohospodářského využití prostoru ložiska.

Z platné legislativy tak plyne, že při splnění této podmínky není pro těžbu štěrku, písku a štěrkopísku v území CHOPAV nutný souhlas vlády. Dle rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 23. 5. 2017 (č. j. KUZL 34373/2017) tato situace v případě lokality Uherský Ostroh nastala (jedná se o rozhodnutí, kterým bylo změněno závazné stanovisko Městského úřadu Uherské Hradiště ke stanovení dobývacího prostoru Uherský Ostroh).

Otázka, zda lze využití vody z jezera po skončení těžby považovat za vodohospodářské využití, byla řešena již v procesu EIA se závěrem, že to možné je, není tedy dán žádný objektivní důvod (kromě vyjádření názoru podatele) se domnívat, že využití vody k závlahám za vodohospodářské využití považovat nelze. Nicméně již v procesu EIA byl prezentován rovněž názor zpracovatele posudku EIA (Bubák 2014), že za splnění podmínky uvedené v nařízení vlády č. 85/1981 Sb. je možné považovat to, že předmětný záměr (časový postup a technologie těžby) je navržen takovým způsobem, který nevylučuje možnost následného vodohospodářského využití prostoru ložiska, a již není podstatné, zda se bude jednat o čerpání vody k závlahám zemědělských pozemků, jímání vody pro vodárenské využití (např. obdobně jako z jezera Ostrožský, Nová Ves), či jiný způsob, přičemž platí, že nesmí být omezeno stávající vodohospodářské využití spočívající v jímání podzemní vody (což ostatně potvrzuje právě rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 23. 5. 2017 zmiňované v předchozím odstavci).

Námítky podatele nejsou důvodné.

5) Podatel (na str. 7 – 8 podnětu a 10 – 11 Argumentačního manuálu) uvádí, že předmětný záměr má významně vyšší rizika pro podzemní vody, než jiné lokality s dřívější nebo současnou těžbou. Podatel nejprve uvádí, že použití metody analogie (pozn.: metoda byla použita při vyhodnocení v dokumentaci EIA, správnost použití této metody bylo potvrzeno oponentním hydrogeologickým posudkem (Tylčer 2015)) je zbytečné, ne-li nezákonné, aby následně tuto metodu použil k ilustrování údajné rizikovosti předmětného záměru. Dle tabulky na str. 8 podnětu tak předmětný záměr vychází ve srovnání s ostatními jako nejvíce rizikový.

K tomu uvádím, že v dokumentaci EIA byla metoda analogie použita zejména ve vztahu k pískovně Černý vzdálené od jímacího území Bzenec-sever cca 250 m, přičemž tato pískovna leží přímo v trase proudění podzemní vody od řeky Moravy k jímacímu území. Vzhledem k tomu, že za celou dobu provozu jímacího území nebylo identifikováno žádné ovlivnění kvality vody vlivem existence této pískovny, byla tato skutečnost zohledněna v hodnocení. Správnost použití této metody byla potvrzena oponentním hydrogeologickým posudkem (Tylčer 2015). Skutečnost, že filtrační schopnost štěrkopísků je na vzdálenost cca 250 m dostatečná pro zachování kvality podzemní vody pro pitné účely, potvrzuje např. systém řízeného vsakování říční vody v jímacím území Káraný, jak uvádí Vyjádření (STRÁNSKÝ & PARTNEŘI 2017).

Příklady těžeb v blízkosti jímacích území pak nabízí na str. 53 – 54 Posudek (Landa 2017), s jehož závěry lze souhlasit. Tento znalecký posudek uvádí na str. 36 – 50 další obdobné příklady v ČR a v zahraničí, čímž ilustruje, že těžba štěrkopísku s následným vznikem jezera nezpůsobuje ohrožení podzemních vod, naopak je jí využíváno k umělému doplňování zásob podzemních vod při následném vodárenském využití.

Námítky podatele nejsou důvodné.

6) Na str. 8 – 10 podnětu (str. 16 – 17 Argumentačního manuálu) podatel uvádí, že realizace těžby bude pro podatele znamenat zvýšené finanční náklady na monitoring a provozně-technické úpravy jímacího zařízení.

K těmto námítkám podatele konstatuji, že podatel vychází z úvahy, že riziko ovlivnění vodního zdroje realizací plánované těžby významně vzroste oproti stávajícímu stavu, přičemž zcela pomíjí závazná opatření k minimalizaci a vyloučení těchto rizik uvedená ve stanovisku EIA, resp. v předmětném stanovisku.

Některá opatření dokonce považuje podatel za negativní (hydraulická bariéra), ačkoliv je zřejmé, že tomu tak není.

Dospěl jsem k závěru, že bylo z hlediska požadavků zákona č. 100/2001 Sb. jednoznačně prokázáno, že k významnému zvýšení rizika v souvislosti s plánovanou těžební činností nedojde, a proto se s názorem podatele nelze ztotožnit.

Monitoring kvality vod v těžebním jezeře, v kontrolních vrtech hydraulické bariéry, v Nové Moravě a v pískovně Černý bude provádět na své náklady těžář, v případě zjištění znečištění bude zahájena činnost hydraulické bariéry, přičemž čerpané vody budou čištěny a vráceny zpět do jezera. Přesné podmínky týkající se provozu bariéry i celkového monitoringu (i z hlediska délky jeho provádění) budou stanoveny dle požadavku vodoprávního úřadu.

S ohledem na výše uvedené tak nelze činit závěry, že by provozovateli jímacího území mohly vzniknout jakékoliv finanční náklady v souvislosti s plánovanou těžbou.

Námítky podatele nejsou důvodné.

7) Na str. 10 podnětu (str. 13 Argumentačního manuálu) podatel uvádí, že se nově objevují informace o tom, že by při úpravě šterkopísků mohly být použity chemické látky typu flokulantů. Podatel uvádí, že tato skutečnost nebyla vyhodnocena v procesu EIA, což je dle názoru podatele v rozporu se zákonem č. 100/2001 Sb.

K tomu uvádím, že se jedná o zcela novou informaci. Podatel neuvádí, kde se informace objevuje či z jakého zdroje pochází. Lze však konstatovat, že jakékoliv změny předmětného záměru oproti záměru posouzenému v procesu EIA budou vyhodnoceny postupem podle ustanovení § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb. v rámci navazujících řízení, a pokud by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, budou předmětem posuzování podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. g) zákona č. 100/2001 Sb., resp. příslušný správní orgán (ministerstvo) vydá v rámci navazujícího řízení nesouhlasné závazné stanovisko k ověření změn předmětného záměru podle ustanovení § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb.

Námítky podatele nejsou důvodné.

8) Další připomínky podatele nad rámec výše uvedených, které uvádí Argumentační manuál, se týkají následujících otázek.

- *Upřednostnění soukromého zájmu nad zájmem veřejným (ochrana vod).*

K těmto námitkám podatele konstatuji, že v daném případě nejde o upřednostnění jednoho zájmu před zájmem jiným, neboť bylo vyhodnoceno (a tento stav i po posouzení všech aktuálních připomínek podatele stále platí), že veřejný zájem na ochranu vod nebude těžbou dotčen (nedojde ke zvýšení rizik pro jímací území nad stávající úroveň bez záměru těžby).

- *Uplatnění principu předběžné opatrnosti.*

K těmto námitkám uvádím, že princip předběžné opatrnosti byl uplatněn, neboť v procesu EIA bylo zcela nad rámec požadavků zákona č. 100/2001 Sb. zadáno zpracování oponentního hydrogeologického posudku (Tylčer 2015) právě pro potvrzení či vyvrácení pochybností v hodnocených vlivech na podzemní vody. Správnost závěrů hodnocení uvedeného v dokumentaci bylo potvrzeno, a proto bylo vydáno k záměru souhlasné stanovisko EIA. Skutečnost, že vyhodnocení vlivu na podzemní vody provedené v procesu EIA je platné i z dnešního pohledu, implicitně dokládá také Posudek (Landa 2017).

Námítky podatele nejsou důvodné.

9) *Chybný hydraulický model (chybné koncepční uchopení rizik, chybná vstupní data, chybné dosažení výsledků) – str. 3 – 10 Argumentačního manuálu.*

Podatel opírá své připomínky zejména o Argumentační manuál a jeho prostřednictvím také o Posudek (Burda 2016) a Hodnocení (Uhlík (2015/2016). Argumentační manuál a Posudek (Burda 2016) sice pracuje v zásadě se stejnými vstupními údaji jako hodnocení v dokumentaci EIA, po jejich zhodnocení z nich však vyvozuje podatel oproti dokumentaci EIA (a posudkům v procesu EIA) zcela odlišné závěry, které označuje jako „nová zjištění“ či „nové skutečnosti“.

K těmto námitkám podatele uvádím, že se ze strany podatele jedná pouze o jinou interpretaci dostupných dat o situaci v území. Na uvedené upozorňuje zejména Vyjádření (STRÁNSKÝ & PARTNEŘI 2017) a Posudek (Landa 2017).

Hodnocení (Uhlík (2015/2016) pak sice obsahuje rovněž odlišné závěry oproti dokumentům v procesu EIA, avšak nesporným kladem tohoto dokumentu je zcela nově zpracovaný matematický model lokality a rovněž velké množství shromážděných

informací o území. I přes odlišné závěry toto hodnocení potvrzuje většinu zásadních předpokladů, na kterých je postaven matematický model z procesu EIA, na což upozorňuje např. Stanovisko (Josefus 2017), a proto se nelze ztotožnit s názorem podatele uvedeným na konci kapitoly 1. na str. 10 Argumentačního manuálu, naopak, Hodnocení (Uhlík (2015/2016) lze považovat spíše za upřesnění dříve zpracovaných dokumentů (zejména těch z procesu EIA).

Námítky podatele nejsou důvodné.

Dospěl jsem k závěru, že hlavní a nejdůležitější skutečností tak zůstává definice rizik předmětného záměru, které jsou spojeny s plánovanou těžbou. Tato rizika byla pojmenována v dokumentaci EIA (v příloze hydrogeologická studie), vyhodnocena z hlediska významnosti a navržena opatření k jejich vyloučení či minimalizaci.

S tím se ztotožnili oba zpracovatelé posudků v rámci procesu EIA, některá opatření byla rozšířena a následně všechna stanovena jako podmínky stanoviska EIA, a rovněž všechna závazně formulována předmětným stanoviskem.

Rozhodujícím kritériem přitom byla skutečnost, že existující rizika v území (včetně stávajících rizik pro jímací území) se realizací předmětného záměru nezvýší. S tím je zcela v souladu Posudek (Landa 2017), který mimo jiné varuje před tzv. „válkou modelů“ (viz např. str. 27 a 28), a rovněž (pro podatele paradoxně) také Hodnocení (Uhlík 2015/2016), které uvedené potvrzuje a k zákonitostem matematického modelování (kap. 5.1 na str. 24 a 25 dokumentace 1. etapy) uvádí: „Zadání modelových simulací přírodního hydrogeologického systému je vždy podmíněno přijetím vstupních předpokladů o rozložení propustnosti horninového prostředí (na základě bodových údajů z hydrogeologických vrtů). V této fázi se do určité míry uplatňuje subjektivní přístup zpracovatele modelu – dva nezávisle pracující modeláři nikdy nevytvoří zcela identické modely.“

Z uvedeného vyplývá, že váš podnět přísluší bez dalších opatření odložit jako nedůvodný s tím, že předmětné stanovisko ministerstva zůstává nadále v platnosti, neboť toto stanovisko bylo vydáno v souladu s požadavky zákona č. 100/2001 Sb., a není proto žádný důvod pro jeho změnu nebo zrušení v přezkumném řízení.

V Praze dne 27. 4. 2018

Ing. Vladimír Mana, LL.M.
náместek pro řízení sekce státní správy

Na vědomí:

Ministerstvo životního prostředí
odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence (710))
zde